

JÖNKÖPING UNIVERSITY

*School of Education and
Communication*

Kristendomens ställning i dagens Sverige

En forskningsöversikt av orsaker till Sveriges
sekularisering

KURS: *Religionsvetenskap för ämneslärare, 61–90 hp*

PROGRAM: *Ämneslärarprogrammet*

FÖRFATTARE: *Daniela Madzo*

EXAMINATOR: *Jennie Ahlgren*

TERMIN: *VT 2019*

Sammanfattning

Den här studien handlar om svenskars relation till kristendomen och vad som har påverkat kristendomens status i Sverige. Syftet med denna uppsats är att analysera vad forskningen visar om svenskars förhållande till kristendomen i dagens samhälle och vilka orsaker som lyfts fram gällande Sveriges sekularisering. I denna uppsats kommer en kvalitativ metod att tillämpas eftersom att det är tre utvalda verk som diskuterar sekulariseringstesen som ska analyseras med hjälp av den insamlade informationen. En komparativ metod kommer att utföras i detta arbete för att kartlägga forskningen och diskutera möjliga orsaker till sekulariseringen. På detta vis kommer även forskningen ge svar på möjliga faktorer till kristendomens ställning i Sverige. En av faktorerna som lyfts fram är den relativa frånvaron av medierapportering om religion under 1900-talet eftersom man ansåg att religionen var utdöende. En annan faktor som forskningen lyfter fram är att religionsundervisningen i skolan ändrades till icke-konfessionell under 1970-talet och efter det minskade de kristna ritualerna så som dop, bröllop och konfirmationer. Detta resulterade i brist på kunskap inom kristendomen gällande den yngre befolkningen i jämförelse med kunskap inom kristendomen hos den äldre befolkningen i Sverige. En ytterligare möjlig faktor som lyfts fram i forskningen är att den yngre generationen är mer öppen för övernaturliga fenomen som nödvändigtvis inte behöver ha någon slags koppling till en specifik religion. Majoriteten av den svenska befolkningen kallar sig inte kristna trots att de firar kristna högtider men detta beror på att många i dagens Sverige är mer öppna för spirituella fenomen men väljer att leva efter en kristen kultur. Slutsatsen är att kristendomen ligger enligt den samlade forskningen på ett privat plan i livet hos svenskar och detta betyder inte att moderniteten under sekulariseringen har tryckt bort religionen.

Antal sidor: 25

Innehållsförteckning

.....	1
1. INLEDNING	4
1.1 SYFTE.....	5
1.2 FRÅGESTÄLLNINGAR.....	5
2. METOD.....	5
2.1 MATERIAL	6
2.1.1 <i>Gud: Återkomsten – Joel Halldorf (2018)</i>	6
2.1.2 <i>Det Gudlösa folket: De postkristna svenskarna och religionen (2015) – David Thurffjell</i>	6
2.1.3 <i>Religion som resurs – Existentiella frågor och värderingar i unga svenskars liv av Mia Lövheim och Jonas Bromander</i>	7
3. BAKGRUND	7
3.1 SEKULARISERINGSTESEN OCH INDIVIDUALISERING.....	7
4. RESULTAT.....	11
4.1 SVENSKAR ÄR ETT AVKRISTNAT FOLK	11
4.2 KUNSKAP KRING KRISTENDOMEN HAR MINSKAT	13
4.3 HAR SEKULARISERINGEN BIDRAGIT TILL ATT SVERIGE ÄR PÅ VÄG ATT BLI MER RELIGIÖST?.....	16
5. DISKUSSION/SLUTSATS	18
5.1 MODERNITETEN TRYCKER BORT KRISTENDOMEN I SVERIGE	18
5.2 ORSAKER TILL SEKULARISERINGEN I SVERIGE.....	20
5.3 ÄR SVERIGE PÅ VÄG ATT BLI MER RELIGIÖST TROTS SEKULARISERINGEN?	22
REFERENSLISTA	24

1. Inledning

Denna uppsatsen handlar om svenskars relation till kristendomen och vad som har påverkat kristendomens status som religion i ett sekulariserat land som Sverige. Enligt Nationalencyklopedin innebär begreppet religion ”en kulturyttring som inte låter sig infångas under någon generellt accepterad, heltäckande definition” (U.å). Halldorf (2018, s.35) anser att religion innebär traditioner eller tron på gud och övernaturliga väsen när begreppet används i en vardaglig mening. Begreppet religion har inte någon tydlig gräns eller något specifikt centrum och detta resulterar i att religion anses vara svårtolkat vilket leder till att det är svårt att påstå vad religion är (Halldorf, 2018, s.35). Giddens och Sutton (2014, s.461) styrker också att uppenbara spår som religiösa symboler och ceremonier som ses som arkeologiska fynd finns i de äldsta samhällena som finns dokumenterade. Under historiens gång har alltså religion varit något som påverkat hur en människa tolkar och reagerar på omvärlden (Giddens & Sutton, 2014, s.461). Detta visar på att religion har varit och är en central del i människans liv trots allt. I denna uppsats kommer jag att studera vad som har påverkat kristendomens status i Sverige samt analysera olika forskningsstudier som diskuterar kristendomens utveckling i det svenska samhället. Allmänheten, politiken, samhället och media bland annat är kopplat till hur religionen i ett land påverkas och detta kretsar runt omkring oss varje dag. Anledningen till varför jag anser att mitt val av ämne är viktigt är för att alla invånare i landet är med och påverkar kristendomens ställning i dagens Sverige genom att ta del av olika undersökningar och enkäter som visar statistik på hur det faktiskt ser ut.

1.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är att analysera vad forskningen säger om svenskarnas nutida förhållande till kristendomen och vilka orsaker som forskningen har tagit fram till Sveriges sekularisering.

1.2 Frågeställningar

Vilka orsaker lyfter forskningen fram till Sveriges sekularisering och hur ser svenskarnas förhållande till kristendomen ut?

2. Metod

Ämnet i denna uppsats syftar till kristendomens ställning i Sverige och därför utformas metoden med hjälp av en kvalitativ litteraturstudie. En kvalitativ forskningsmetod grundar sig alltid i något teoretiskt och är en metod som kräver insamling av material som sedan blir tolkat (Schensul, 2011, s.69). Den här studien kommer också att genomföras utifrån en komparativ metod, vilket i detta fall innebär att forskningen ska kartläggas och diskuteras. Den komparativa metoden har blivit vald på grund av att det underlättar forskningens bild av svenskars förhållande till kristendomen och för att sedan jämföra de olika författarnas resultat.

Det finns olika teorier om hur Sverige har blivit ett så sekulariserat land och vad som har lett till att kristendomen inte har lika hög status i Sverige i dag som den historiskt sett hade förr. Eftersom att en kvalitativ metod kräver att en teori är presenterad behövs det även vetenskaplig litteratur och forskningsfrågor som besvarats i andra studier för att samla in data för att sedan bevisa teorin i olika sammanhang (Schensul, 2011, s.79). Därför har jag valt att studera tre verk som diskuterar sekulariseringen och sekulariseringstesen. För att få en djupare och mer ingående förståelse av kristendomens ställning i Sverige är det nyttigt att jämföra olika studier som presenterar olika teorier. För att identifiera möjliga orsaker till Sveriges sekularisering har jag tillämpat tematisk läsning i tre olika verk. Tematisk läsning används för att urskilja gemensamma drag, i detta fallet, i tre olika verk för att sedan kunna jämföra resultat i respektive studie. De olika analyskategorierna har valts för att det är teman som är mest förekommande i alla tre verk när både teorier och orsaker diskuteras i olika sammanhang.

2.1 Material

I denna studie kommer jag att jämföra tre verk som alla behandlar kristendomens status i Sverige samt hur svenskar förhåller sig till religionen. Dessa studier förhåller sig till varandra på ett sätt där alla författare visar bilden av hur kristendomen ser ut i Sverige. Alla böckerna tar upp olika teorier till varför kristendomen har utvecklats på ett specifikt sätt och vad som har intresserat svenskarna mer. I böckerna finns det olika forskningsstudier som har tagits upp för att se hur stor andel av befolkningen som tillhör kristendomen på ett eller annat sätt. Ett gemensamt diskussionsområde är frågan om sekularisering och frågan om hur sekulariserat Sverige egentligen är.

2.1.1 Gud: Återkomsten – Joel Halldorf (2018)

Författaren Joel Halldorf är teolog och beskriver i sin bok den religiösa situationen i Sverige idag, inte minst med tanke på att landet har blivit så mångfaldigt. Författaren tar också upp historiska händelser som kan ha varit en bidragande faktor till sekulariseringen. Halldorf (2018) skriver också vad som kan bli problematiskt för Sverige i framtiden eftersom att Sverige har utvecklats till vad han benämner som ett postsekulärt samhälle, det vill säga ett samhälle där attitydförändringar har skett som bidragit till att religionen har blivit mer synlig. Boken handlar alltså om hur Sverige har förvandlats till ett postsekulärt samhälle från att ha trott sig vara ett utav dem mest sekulariserade länderna. Jag anser att författaren har sin egen tes gällande vissa ämnen men samtidigt refererar han till andra studier och undersökningar som finns. Jag anser även att denna bok diskuterar intressanta möjliga faktorer gällande Sverige i samband med sekulariseringen och möjliga postsekularisering. Författarens sätt att skriva ger läsaren en chans att tolka innehållet personligen och skapa en uppfattning.

2.1.2 Det Gudlösa folket: De postkristna svenskarna och religionen (2015) – David Thurfjell

I denna bok försöker författaren och religionshistorikern David Thurfjell att svara på varför de postkristna som väljer att fira kristna traditioner i det sekulära Sverige trots detta inte skulle kalla sig kristna. Thurfjell försöker ta reda på om svenskarna verkligen är en av världens mest sekulariserade folk och varför många i landet tycker att det är lite obekvämt att öppna upp sig och kalla sig för kristen. Författaren diskuterar alltså de postkristna svenskarnas attityder till

religion. Boken är liknande den ovannämnda på grund av att Thurffjell diskuterar svenskars tankar och identifiering till kristendomen efter att Sverige blivit mångfaldigt och mångkulturellt. Thurffjell lyfter också historisk utveckling och kopplingar till varför Sverige utvecklats till hur det ser ut idag.

2.1.3 Religion som resurs – Existentiella frågor och värderingar i unga svenskars liv av Mia Lövheim och Jonas Bromander

Mia Lövheim och Jonas Bromander är båda docenter i religionssociologi samt huvudförfattarna av denna antologi men det finns även ett antal medförfattare och forskare som lyfter olika diskussioner i boken. Denna bok skiljer sig lite från de andra två böckerna då boken har sin utgångspunkt i enkäter där unga mellan 16 och 24 år i Sverige har svarat på frågor. Frågorna handlar främst om i vilka sammanhang den yngre befolkningen möter religion och om religionen har någon betydelse för de. Den huvudsakliga undersökningen är att ta reda på om unga kan använda religion som resurs i livet. I samband med enkäterna och dess svar binder författarna ihop det med vetenskapliga studier som utförts av andra forskare och diskuterar hur unga svenskar idag ser på livsfrågor och religion.

3. Bakgrund

I detta stycke presenteras den teoretiska anknytningen som kommer att användas i denna uppsats. Sekulariseringstesen är utgångspunkten som diskuteras då sekulariseringsbegreppet är återkommande i litteraturen som har studerats och det är viktigt att få en inblick i vad begreppet innebär och hur sekulariseringsprocessen påverkar samhället. För att kunna tolka och hitta möjliga samt eventuella orsaker till varför kristendomens ställning ser ut som den gör i Sverige är det viktigt att diskutera sekulariseringsbegreppet eftersom det är grundläggande i alla tre verk som studerats.

3.1 Sekulariseringstesen och individualisering

Begreppet sekulär kommer ursprungligen från latinets *saeculum* vilket är hämtat från den kristna teologin. Saeculum betyder på latin generation eller sekel och detta blev den direkta översättningen från latin av Nya testamentets grekiska ord *aion* som symboliserar evighet. Begreppet är förknippat med kristen teologisk föreställning fram till modern tid (Thurffjell, 2015, s.51). Sekularisering är en avancerad term på grund av att det finns olika åsikter kring

vad sekularisering faktiskt innebär. Det diskuteras exempelvis om det ska vara fokus på antalet kyrkobesökare eller religionens inflytande över människor. På grund av att sekularisering är en komplex term leder det till att sekularisering beror på om det granskas utifrån en viss typ av synvinkel eller också i vilken utsträckning sekulariseringen sker (Giddens & Sutton, 2014, s.468). Sekularisering innehåller bland annat debatter om att religionen stegvis tappar sitt inflytande över Sverige och att den svenska befolkningen anser att det finns annat som är viktigare i det sociala livet. Att ett sådant stort antal människor har minskat sina besök till kyrkan och inte gör det regelbundet längre visar en tydlig bild av sekularisering. Speciella tillfällen som begravningar och bröllop är då de flesta människorna i europeiska länder deltar vid gudstjänster men bortsett från det anger en stor mängd att de aldrig deltar vid gudstjänster (Giddens & Sutton, 2014, s.468). Sigurdson (2009) skriver däremot att under de senaste tio åren har sekulariseringsteorin om att religionerna blivit mindre betydelsefulla på grund av moderniserat samhälle blivit mer tvivelaktig. Furseth och Repstad (2016, s.108) hävdar däremot att modernisering av samhället inte behöver betyda sekularisering och att begreppet sekularisering har en svårtolkad mening på grund av att det inte finns några tydliga svar kring vad det är. Därför bör det finnas en tydlig förklaring till vad som menas med sekularisering när det används i olika sammanhang. Enligt Furseth och Repstad blir begreppet sekularisering olika beroende på vad som uppfattas som religionens kärna. Detta betyder att många sociologer anser att religion är något som hjälper en människa att uppleva sin identitet i olika sammanhang som resulterar i att religion förblir oföränderlig när det kommer till den enskilda människan. Samtidigt sker det en förändring i den organiserade religionen eftersom att det är den organiserade tron som avtar och marginaliseras (Furseth & Repstad, 2016, s.109). Grace Davie (refererad i Giddens & Sutton 2014, s.468) förklarar att det finns många olika undersökningar som bevisat att antalet troende inte har sjunkit lika mycket som mängden kyrkobesökare. Davie (refererad i Giddens & Sutton, 2014, s.469) har presenterat begreppet ”ställföreträdande religion” som oftast används i de nordiska länderna för att beskriva situationerna som uppstår när kyrkan traditionellt har haft många medlemmar men få kyrkobesökare. Tesens anhängare menar att religionens makt och betydelse minskar medan motparten menar att religionen fortfarande är en väsentlig kraft fastän religionen numera träder fram i nya och än så länge okända former. Som tidigare nämnt kan sekularisering bedömas utifrån olika synvinklar eller i vilken omfattning sekulariseringen visar sig på i olika områden i ett land. Med områden menas att en undersökning kan ske i exempelvis en religiös organisation för att sedan undersöka och ta reda på antalet medlemmar som tillhör en kyrka eller annat samfund och som aktivt deltar i gudstjänster som resulterar i att det tas fram statistik. En annan dimension, det vill säga i vilken

omfattning sekulariseringen visar sig kan vara i vilken mån kyrkor har behållit sitt sociala inflytande men även rikedom inom kyrkan. Tidigare har det varit mycket tydligt att kyrkan har begärt respekt på grund av att kyrkan haft stort inflytande över statsmakten. Det finns även en tredje dimension inom sekularisering där det huvudsakliga ämnet är tro och värderingar som Giddens och Sutton (2014, s.468) kallar för ”religiositet” och författarna hävdar att människor som går i kyrkan regelbundet och deltar vid olika ceremonier behöver nödvändigtvis inte ha en stark religiös tro. Detta visar även på att människor som inte är aktiva inom kyrkan och inte aktivt deltar vid gudstjänster kan ha en stark religiös tro.

Det finns kritik som riktas mot sekulariseringstesens om att samhället blir mer och mer sekulärt. Sekulariseringstesens förespråkare har tidigare påstått att religionen hade en stark ställning under medeltiden i Europa men detta motbevisar senare forskning som kritiserar detta påstående. Senare studier har alltså konstaterat att religiöst utövande är näst intill den samma i dag som den var under medeltida Europa (Giddens & Sutton, 2014, s.469). Sigurdson (2009, s.29) skriver att det finns en grundläggande svårighet med just sekulariseringsteorin och den problematiken innebär att teorin antog att sekularisering och modernisering med absoluta krav måste stå i samband med varandra. Detta leder då till en tes som inte varit korrekt med tanke på hur samhällen i hela världen har förbättrats. Genom att samhället delar upp sig i olika system för att hantera en komplex miljö uppstår det en funktionell uppdelning i det moderna samhället som gör att religionen har förlorat många funktioner, men av den anledningen kan religionen istället fylla sina huvudsakliga funktioner (Furseth & Repstad, 2016, s.109). Detta betyder att religionen möjligtvis inte har lika stort inflytande över andra system men skulle inte beskrivas som att ha en svag ställning i människans liv och tro.

Resultatet på frågan ”Är religion en viktig del av ditt vardagsliv?” i tabell 15.1 (Giddens & Sutton, 2014, s.470) tyder på att fattigare länder oftast är mer religiösa medan de minst religiösa länderna visar sig vara bland de rikaste i världen. Detta förklarar Giddens och Sutton (2014, s.469) på det viset att när ett land åstadkommer högre levnadsstandard på grund av socioekonomiska utvecklingar leder det till att religiositeten minskar. Furseth och Repstad förklarar att sociologer som talar för en halvstark sekulariseringsteori först och främst menar att religion har mindre betydelse för den samhällsutvecklingen som sker. Det som är viktigt enligt Furseth och Repstad är att understryka är att religionen inte längre legitimerar politisk makt och samhällets lagstiftning vilket resulterar i att det blir en förändring i kulturlivet. Slutsatsen i detta är att sekulariseringen medför att religion blir en mindre viktig roll för hur samhället ska fungera och hur det sociala livet ser ut (2016, s.111).

Det finns många teorier om sekulariseringstesen och att det pågår en långsiktig sådan men detta har ändå blivit ett område som har fått kritik. Detta har lett till att sociologer utifrån sina undersökningar och forskning identifierat ett förminskat religiöst utövande i vardagslivet (Giddens & Sutton, 2014, s.470). Individualisering betyder att människor identifierar sig med kollektiva organisationer i mindre grad och istället gör sig oberoende från sociala strukturer. En annan utveckling som Giddens och Sutton tar upp är den pågående individualiseringen i samhället. Detta menar de kan bidra till att förklara att människors engagemang i kollektiva religiösa aktiviteter ökar (2014, s.470). Furseth och Repstad (2016, s.116) förtydligar även att religion är någonting som alltid kommer att finnas i våra samhällen oavsett om de förändras kommer det aldrig försvinna. Anledningen till att det aldrig kommer att försvinna menar Furseth och Repstad är på grund av att sociala relationer förmodligen aldrig kommer att gå förlorade och det är det kollektiva livet som kräver att religion håller sig vid liv (2016, s.116).

Det finns många teorier och sociologer som är eniga om att religiositet speciellt i de traditionella kyrkorna har gått tillbaka i de flesta länderna i väst. Medlemsantal, socialt inflytande och religiositet har minskat när det gäller religionens inflytande (Giddens och Sutton, 2014, s.472). Giddens och Sutton (2014, s.472) fastställer att religionens position i de mer utvecklade länderna är mer avancerad än vad tesen gällande sekularisering indikerade på från början. Även om människor inte väljer att utöva sin tro inom traditionella organisationer betyder det inte att religionen har minskat eftersom att den andligheten som finns och krafter som motiverar finns i många människors liv (Giddens & Sutton, 2014, s.472). Enligt Giddens och Sutton (2014, s.472–473) bör religionen i dag undersökas noggrant och analyseras mot bakgrund av globalisering och mångfald bland annat, och menar att det inte är förvånande att människor som går igenom snabba förändringar oftast upptäcker och hittar svaren i religionen. Slutligen skriver Giddens och Sutton (2014, s.473) att nya religiösa former möjligtvis ses som främmande men samtidigt att det eventuellt beskriver och speglar de stora förändringarna som sker på ett bättre sätt när det handlar om religiösa händelser och uppfattningar. Furseth och Repstad nämner att många sociologer som hänvisar till sekulariseringsteorin ofta förklarar att tesen innebär religionens påverkan i samhället och diskuterar gärna varför människor slutar vara religiösa i det moderna samhället. Däremot är det nödvändigt att poängtera att religionen endast förlorar makten i samhället och tillhör istället mer det privata livet som blir en betydande roll individuellt (2016, s.129).

4. Resultat

I denna sektion kommer resultatet att presenteras genom att redovisa tre faktorer som litteraturen har gemensamt. Litteraturen som har studerats innehåller många olika teorier och faktorer kring sekularisering, hur Sverige har påverkats av denna tes och hur sekulariserat Sverige egentligen är och därför ska detta kapitel ta upp tre faktorer som förekommer i studierna.

4.1 Svenskar är ett avkristnat folk

Joel Halldorf (2018), David Thurffjell (2015) och Lövheim & Bromander (2012) skriver alla tre att svenskarna ses som ett avkristnat folkslag på grund av att människorna i Sverige kommer längre och längre bort från religion på grund av sekulariseringen.

Halldorf (2018, s.15) förklarar att svenskar hellre prioriterar att umgås med vänner, sporta och göra aktiviteter som inte har med religion att göra och dessa resultat visar sig på grund av att det i media mest rapporteras mycket om exempelvis sport och nya filmer som visas på bio istället för ämnen som är kopplade till religion. Religion är vad religiösa människor väljer att göra när texter tolkas exempelvis. Detta innebär att religioner inte endast är något som tänks utan det är något som levs som innebär att kultur och tradition egentligen är formbart (Halldorf, s.39). Halldorf (2018, s.38) hävdar att religiös identitet vanligtvis rör sig om saker man gör vilket betyder att religion inte endast är en tanke. Detta utvecklar Halldorf (2018, s.38) genom att förklara att kristendomen exempelvis har dop och nattvardsfirande som står i centrum. En anledning till varför många svenskar inte anser religion som något lika viktigt längre i dagens samhälle är enligt Halldorf (2018) för att det redan på 1900-talet inte gavs utrymme för religion i media. Människor började prioritera annat i livet och händelser i världen som inte är förknippat med religion började uppmärksammas mer. Detta ledde till att det utvecklades en okunnighet kring religion och detta expanderade på grund av att journalisterna ansåg att religion är ett utdöende område. De ansåg helt enkelt att det inte var någon idé att lägga ner tid på ett ämne som religion som inom kort är historia (2018, s.21). Thurffjell (2015, s.17) är inne på samma bana och förklarar att svenskarna sägs vara ett avkristnat folkslag på grund av att det inte är många som besöker kyrkorna och antalet dop samt konfirmation minskar. Utifrån dessa resultat antar Thurffjell (2015) att kunskapen inom kristendomen bland svenskar minskar på grund av

att det inte är i fokus nu för tiden. Detta visar på att det i många fall är hyfsat tydligt att kristendomen inte prioriteras i Sverige i dag.

Lövheim och Bromander (2012, s.7–8) skriver också att det är en låg grad av religiös aktivitet bland unga och detta resultat visar sig redan på 1900-talet då det framkommer frågor om existentiella aspekter av livet på grund av att det sker sociala och ekonomiska förändringar i ungas livsvillkor. Detta betyder att existentiella frågeställningar bidrog till att unga var mer öppna för det andliga och spirituella fenomen som inte var riktat åt någon specifik religion. Den yngre befolkningen finner det mer intressant att diskutera och reflektera över livets stora frågor utan att behöva koppla det till någon specifik religion. Resultatet som framkommer då är att det är en liten andel som har någon slags relation till organiserade kyrkor eller samfund och en specifik fråga om vad som ger livet mest mening är det bara fem procent av den yngre befolkningen som svarat religion. Slutsatsen av detta är då att livsfrågor är mycket populärt bland unga men däremot är det fortfarande inte bevisat om religion kan fungera som en resurs (Lövheim & Bromander, 2012, s.8).

Maria Klingenberg (refererad i Lövheim och Bromander, 2012, s.29–30) har med hjälp av en undersökning kommit fram till att den negativa attityden till religion innebär att människor istället tar avstånd från varandra och religion. Anledningen till att människor tar avstånd från varandra är för att religion ”framstår som ett avvikande inslag i samhället” (Lövheim och Bromander, 2012, s.30). Under 2000-talet var den unga befolkningen i Sverige inte intresserad av att invandrare skulle ta sig an deras religion utan fokus låg mest på att de nyanlända skulle lära sig det svenska språket och omfatta demokrati (Lövheim och Bromander, 2012, s.39).

Johan Von Essen och Julia Grosse (refererad i Lövheim & Bromander, 2012, s.158–159) hävdar att samhället som har präglats i Sverige har resulterat i att religion har minskat inom samhället och i Sverige ligger religion på ett privat plan. Detta resultat har framkommit på grund av individualiseringen som sker i Sverige vilket leder till att människor frikopplas från kyrkor och samfund och därmed kommer längre bort från tradition. Detta visar på att den yngre befolkningen hellre hänvisar till sitt eget sökande istället för att lägga fokus på just religion. I dagens samhälle anses det som ett slags projekt att vara religiös eftersom att individen på egen hand väljer vad som passar en bäst när det gäller andlighet då både präster och religiösa skrifter byts ut och även Gud kan bytas ut av individen för att det ska passa (Lövheim & Bromander, 2012, s.166).

4.2 Kunskap kring kristendomen har minskat

Statsvetaren Magnus Hagevi (refererad i Lövheim & Bromander, 2012, s.162) påstår att både samhälls- och organisationsnivån ökade sekulariseringen i Sverige främst under 1970-talet då kristendomsundervisning byttes ut till en icke-konfessionell religionsundervisning. Detta innebär att bröllop, dop och konfirmationer minskar vilket visar på att dessa förändringar är anledningen till den strukturella sekulariseringen som format Sverige. Detta är en bidragande faktor som visar på Sveriges ställning till religiositet (Hagevi refererad i Lövheim & Bromander, 2012, s.162). Sekulariseringsteorin som framkom under 1900-talet menar att religionen i ett modernt samhälle trycks bort och enligt denna teori kan inte modernitet och religion förekomma tillsammans men istället för att forskare diskuterar om detta faktiskt är sant väljer forskare att diskutera varför det är så (Halldorf, 2018, s.21–22). Genom att lyfta fram dessa resultat menar Halldorf (2018, s.22) att det är rimligt att anta att människor som levde under den påbörjade moderniteten inte var i behov av Gud lika mycket. Detta betyder att eftersom teorin speglar ett samhälle där religion och modernitet inte kan gå ihop och det gjordes forskning på detta blev det automatiskt att människor började tänka att religion inte fungerar i ett modernt samhälle längre utan att få svar på om det faktiskt är så. Människor blev alltså mindre och mindre religiösa för att de riktade fokus på förändringar som sker i ett modernt samhälle som enligt forskare inte hade lika stor plats för religion längre. Dessutom visar forskning att en orsak möjligtvis kan vara att äldre svenskar har haft mer kunskap om just kristendom och har hämtat både språk och värderingar ur religionen även fast de möjligtvis inte identifierat sig som kristna. Detta har med tiden avtagit bland yngre svenskar och har därför resulterat i en djupare sekularisering som bidrar till att kristendomen i Sverige försvinner mer och mer när det kommer till mentalitet (Halldorf, 2018, s.30). På grund av detta hävdar Halldorf (2018, s.31) att Sverige har svårt att förstå både religion som ett socialt fenomen men också kristna symboler eftersom att kristna symboler och högtider är så integrerade i kulturen att majoriteten inte ens uppmärksammar det. Thurfjell (2015, s.18) lyfter fram att det inte är någon hemlighet att Sverige är ett av världens mest sekulariserade länder men författaren förklarar att det är orsaker till sekulariseringen som är otydliga. Det finns alltså inga bevis som styrker att påståenden som tycks vara orsaker till sekulariseringen är sant. Genom att presentera detta anser Thurfjell (2015) att sekulariseringen är tydlig om den rättshistoriska utvecklingen uppmärksammas och analyseras eftersom att det finns klara skillnader som skett under de senaste 150 åren. Ett exempel som Thurfjell (2015) lyfter fram är den skarpa skillnaden mellan kyrka och stat i förhållande till samhällets lagar som visar tydliga resultat på att en förändring

har skett. Enligt Halldorf (2018, s.101–102) finns det svenskar som anser att kristendomen skulle ha tagit mer plats i vårt framtida samhälle om kristendomen gav upp sociala gemenskaper som exempelvis församlingar. Många i moderniteten anser att den individualistiska spiritualiteten är en lämpligare form i dagens samhälle men på grund av detta eventuella tankesätt menar Halldorf (2018) att både kyrkans och människans natur har missuppfattats eftersom att lokala gemenskaper resulterade i att kristendomen växte fram som ett nätverk. Den individualistiska spiritualiteten lyfts även av Thurffjell (2015, s.31) då författaren hävdar att individualiseringen har ökat på grund av att ett privatiserat tjänstesamhälle har växt fram vilket innebär att människor har tagit eget ansvar för att eventuellt finna svar på frågor som är förknippat med tro samt andra livsåskådningar. Lövheim och Bromander (2012, s.8) hävdar däremot att det finns en oro gällande religion i Sverige på grund av att det på senare tid har blivit en central del för unga till följd av sekulariseringen då unga personer blir rekryterade till religiösa sekter eller fundamentalistiska grupper. Detta tolkas enligt Lövheim och Bromander (2012) som att religion har en stor betydelse för unga när det kommer till forandandet av identitet, livsstil och attityd.

Thurffjell (2015, s.17) har presenterat intervjuer där personer har svarat på frågor utifrån deras egna perspektiv på hur det är att leva i ett sekulariserat samhälle som ligger till grund för litteraturen. Efter att ha analyserat individernas svar har Thurffjell (2015) kommit fram till att det finns många som är kritiska mot den långt gångna sekulariseringen medan det finns ett antal som anser att det är en självklarhet. Den yngre befolkningen yttrar sig mest om att religion inte är något som tar mycket plats i samhället. Utifrån dessa intervjuer har Thurffjell (2015) ändå kommit fram till att det finns något i ”intervjupersonernas självbild som inte är tydligt nog men det är beskrivningen om ett Sverige som har en stark lojalitet till religiösa institutioner” (s.21). Detta förklarar Thurffjell (2015, s.28) genom att antyda att svenskar trots låg grad av religiöst utövande ändå har en stark lojalitet till institutioner inom kyrkan. Intervjupersonerna signalerar i sina svar att de fortfarande är medvetna om religionen och förklarar att högtider som firas oftast firas för att det har blivit tradition men de är medvetna om var det kommer ifrån (Thurffjell, 2015, s.21). Slutsatsen av detta enligt Thurffjell (2015, s.21) är att det framkommer en viss syn på den organiserade religionstillhörigheten genom att närma sig undran om landets sekularisering. Thurffjell (2015, s.25) presenterar också idén om att svenskars föreställningar när det kommer till tro möjligtvis har separerats från deras kyrkotillhörighet och religiösa praktik vilket enligt Thurffjell (2015, s.25) visar på en utveckling som skett i sekulariseringsprocessen men trots detta är det inte tillräckligt tydligt för att kunna redovisa en

tydlig bild av sekulariseringen. Anledningen till att Thurefjell (2015, s.26) lyfter detta är för att svenskarnas trosföreställningar förändras med tiden och det bidrar även till attitydförändringar vilket resulterar i att sekulariseringsprocessen ännu inte kan redovisas tydligt nog.

Utbudsteorin som innebär att människor blir styrda av utbud och efterfrågan är lika viktigt inom religion som inom något annat. Detta betyder att ett ökat utbud av religion leder till ökad religiös aktivitet och på grund av det stora utbudet som finns ger det människor en chans att hitta och välja en religion som de anser verkar bäst för en själv. På grund av sekulariseringen i Sverige visar det brister på det religiösa utbudet som har blivit ett slutgiltigt resultat för utvecklingen. I Sverige är det den evangelisk-lutherska kristendomen som har dominerat och detta innebär att den brustna konkurrensen leder till att produkten inte har anpassat sig efter efterfrågan och det resulterar i att attraktionen har minskat (Thurfjell, 2015, s34). På grund av detta har Thurfjell (2015, s.35) kommit till slutsatsen att människans religiösa aktivitet och identitet stärks om det finns andra religioner omkring. Det innebär att utbudet av andra religioner stärker människors engagemang, det vill säga utövandet av en religion exempelvis eller strävan efter att locka till sig fler medlemmar. Detta engagemanget leder till att människorna visar en slags lojalitet mot sin egna tradition men det finns ännu inte forskning som stödjer att den religiösa aktiviteten ökar i ett mångreligiöst Sverige. Magnus Hagevi (refererad i Lövheim och Bromander, 2012, s.184) hävdar att mängden religiös aktivitet beror på var i Sverige man bor, exempelvis finns det storstadförorter och små kommuner. Beroende på den omgivningen man befinner sig i påverkar religionens roll och det betyder att det finns en skillnad mellan relativt religiösa områden i landet och de mest sekulariserade områden i Sverige. I ett mer sekulärt område är den religiösa aktiviteten och engagemanget gällande det väldigt låg vilket skiljer sig från ett område där religiositet ligger på en högre nivå. Detta resulterar i att områden i landet som har en hög grad av människor som anser sig religiösa bildar sina åsikter utifrån den religiösa miljö de befinner sig i medan den svenska befolkningen som bor i de mer sekulariserade områden bildar opinioner som möjligtvis kan få ett udda resultat. Genom att lyfta denna teori menar Magnus Hagevi (refererad i Lövheim & Bromander, 2012) att opinionsbildningen är olika beroende på vilka olika slags religioner som har flest anhängare i det området och samhället man bor i, i Sverige.

4.3 Har sekulariseringen bidragit till att Sverige är på väg att bli mer religiöst?

Nästan hälften av Sveriges befolkning tror på en högre makt i form av någon slags ande eller liknande och dessa siffror ligger näst högst i Europa vilket betyder att svenskar inte är långt ifrån tanken om att Gud finns inom varje människa (Halldorf, 2018, s.23). Denna beräkningen resulterar i att Halldorf (2018, s.27) drar slutsatsen att detta inte betyder att svenskar inte har någon uppfattning kring religion bara för att de i många sammanhang inte kallar sig kristna istället ses statusen på religiositet i Sverige som stabilt och helt enkelt individuell. Organiserad religion kan också i många situationer hjälpa människor att ta fram och forma sin identitet och genom detta byggs det upp nätverk som bidrar till olika gemenskaper vilket i sin tur grundar en slags kultur. Halldorf (2018, s.41) menar att det finns religiösa rörelser som exempelvis engagerar sig för mänskliga rättigheter men rörelserna kan skilja sig åt fortfarande vilket gör att det kan resultera i olika företeelser och reaktioner. En del av Sveriges befolkning anser sig vara kristen på sitt personliga vis men det finns forskning som visar resultat att religion nu för tiden är något som i själva verket efterlevs snarare än bara är en tanke. Detta har även vetenskapliga studier visat som har tydliga resultat på att relationer är en mycket stor bidragande faktor till varför människor söker sig till religioner. Dessa resultat gör det enkelt för Halldorf (2018, s.136) att dra slutsatsen att människor helt enkelt attraheras av att bli en del av den gemenskapen som tillför en typ av trygghet över att umgås med människor som lever på ett visst sätt som även passar en själv. Den yngre generationen anstränger sig mycket för att förverkliga en bild av sig själv och det är många yngre som känner oro och brist på någon typ av delaktighet i samhället (Lövheim och Bromander, 2012, s.7). Detta betyder enligt Lövheim och Bromander (2012, s.8) att livsfrågor fortfarande är populärt bland unga men det finns inget tydligt resultat på om religion kan användas som en resurs för att besvara frågorna. Detta resulterar i att en möjlig orsak till den distanserade hållningen till kristendomen är att den inte upplevs vara relevant för att besvara livsfrågor för majoriteten av den yngre befolkningen. Maria Klingenberg (refererad i Lövheim och Bromander, 2012, s.29–30) förklarar också att det finns en enkätundersökning som visar resultat på att religion tillhör det personliga men samtidigt att unga har en känsla av behovet att tillhöra en gemenskap och viljan att omringa sig runt människor som har liknande tro och levnadsvillkor. Trots att många forskare, med stöd av sekulariseringsteorin, anser att moderniteten trycker bort religionen skriver Thurfjell (2015, s.28–29) att kristendomen trots det har något slags inflytande. Inflytandet är tydligt när det sänds gudstjänster och helgmålsböner på både television och radio. Detta tyder på att

svenskarna har en stark lojalitet till institutioner inom kyrkan men det är däremot ett lågt antal som utövar kristendomen regelbundet.

Majoriteten av den svenska befolkningen kallar sig inte kristna trots att de firar kristna högtider och är medlemmar i den svenska kyrkan och orsaken till det är att det har brutit när det kommer till den skicklighet att faktiskt hålla kvar tolkningsföreträdet om vad uttrycket "kristen" ska anses betyda (Thurfjell, 2015, s.65). Det finns däremot statistik i Sverige som hävdar att religiositeten enbart förändras och kommer aldrig vara densamma på grund av attitydförändringar och utvecklingar i landet, detta innebär att religiositeten i Sverige varken kommer att försvinna eller gå förlorad (Thurfjell, 2015, s.36). Klingenberg (refererad i Lövheim och Bromander, 2012, s.30) instämmer med ovanstående då hon hävdar att människor har negativ inställning och attityd till religion och därmed leder det till att de tar avstånd från religion på grund av att religion anses vara något som är kopplat till negativita händelser som visas i media. Trots detta kan religion på många vis leda till något positivt som människor anser skapar trygghet och uppskattar den gemenskapen som oftast finns. Klingenberg (refererad i Lövheim och Bromander, 2012, s.39) skriver att den svenska befolkningen i senare åldrar inte upplever en tillräckligt stor samhörighet bara för att människor har samma yrken eller gemensamma intressen och att det inte kan jämföras med känslan av en gemensam tro.

Europakommissionen genomförde en enkätundersökning år 2005 som handlar om värderingar och uppfattningar om religion i Europa. I denna studie finns det en fråga som lyder "Vilka av dessa påståenden finner du närmast din tro?" och alternativen är: "Jag tror på Gud", "Jag tror varken det finns någon Gud eller spirituell anda", "Jag tror det finns något spirituellt" och "Vet inte". Endast 23 procent av den svenska befolkningen svarade att de tror på att det finns en Gud medan 53 procent av svenskarna svarade att de tror på någon sorts spirituell anda. Det europeiska genomsnittet ligger på 52 procent vilket visar på en stor skillnad mellan Sverige och andra länder i Europa (Social values, science and technology, 2005, s.9). Thurfjell (2015, s.24) menar på att denna undersökning visar att tron på Gud i Sverige är låg och tillägger att det finns flera undersökningar som visar på lika låga resultat när det gäller tron i Sverige. Enligt Thurfjell (2015) tyder detta på att det moderna samhället har influerat svenskarna till att religion inte har ett lika stort fokus och inte är lika prioriterat som det var under exempelvis 1800-talet. På grund av den anledningen finns det en teori om att svenskar har avlägsnats från att utöva den kristna tron. Dock är det viktigt att påpeka att många i Sverige anser sig vara kristna enbart för de har blivit döpta vid tidig ålder men vad de menar är att de är kulturkristna och därför är det viktigt

att nämna att svenskar kan vara kristna och tro på en Ande. Ungas relation till religion i Sverige är enligt Lövheim och Bromander (2012) ”orimlig” (s.7) på flera olika sätt men på samma gång är det få antal som har någon slags relation till organiserade kyrkor eller samfund istället är den yngre befolkningen mer öppna för övernaturliga fenomen.

Sjöborg (refererad i Lövheim och Bromander, 2012, s.107) lyfter att sekulariseringen leder till ett Sverige med ett få antal som deltar vid regelbundna gudstjänster och på grund av detta har samhället visat en bild av att religion tillhör en privat del i livet. Dock finns det andra forskare som konstaterat att religionens synlighet har ökat i och med att religionen ligger på ett mer privat plan i dag. Thurfjell (2015, s.21) presenterar att medlemmar i kyrkan minskar varje år men trots detta är det fortfarande 66 procent av svenskarna som är betalande medlemmar i den kristna kyrkan. Enligt Svenska kyrkan (2018) har medlemsutvecklingen påverkats av att antalet medlemmar sjunker när äldre dör, invandringen ökar och bidrar till ett Sverige med många religioner vilket leder till att svenska kyrkomedlemmar sjunker. Svenska kyrkan räknade ut att det är totalt 57,7 procent betalande kyrkomedlemmar år 2018 medan siffrorna låg på ungefär 95 procent under 1970-talet.

5. Diskussion/Slutsats

De tre böckerna som har analyserats och jämförts har i princip kommit till samma slutsats när det gäller svenskarnas förhållande till kristendomen och vilka orsaker som har påverkat sekulariseringen i Sverige. I detta kapitel kommer de olika verkens resultat diskuteras och jämföras.

5.1 Moderniteten trycker bort kristendomen i Sverige

Halldorf (2018), Thurfjell (2015) och Lövheim & Bromander (2012) påstår att den svenska befolkningen idag prioriterar bort aktiviteter som är kopplade till kristendomen på grund av att det finns annat i livet som de anser viktigare och mer underhållande. Anledningen till varför Sverige ser ut på detta vis i dag är mycket på grund av media, enligt litteraturen, då media väljer att ge större utrymme åt andra ämnen som exempelvis sport, nöjen och andra underhållande program. Att media inte ger tillräckligt utrymme åt ämnen kopplade till kristendom är inget nytt, detta startade redan under 1900-talet i och med att kristendomen inte var lika attraherande

och efterfrågad av den yngre befolkningen. Eftersom detta har pågått en lång tid är det tydligt att kunskap om kristendomen i Sverige har minskat precis som Halldorf (2018) och Thurfjell (2015) skriver vilket resulterar i att majoriteten av den yngre generationen inte anser kristendomen som något intressant. Media är en plats för alla men den används mest av den unga befolkningen och därför satsar all media på att framföra det som de unga anser mest intressant och underhållande vilket betyder att media anstränger sig för att unga människor ska bli roade. På grund av detta är min slutsats att media tillför ännu mer till att den yngre generationen inte utvecklar kunskap inom ämnen kopplade till, i detta fall, kristendomen. I och med att media är en central del i ungas liv påverkar det deras intressen vilket innebär att kristendomen trycks bort i dagens samhälle vilket leder till att religionskunskap blir ett mindre roligt ämne i skolan. Till följd av detta anser jag att religionskunskap blir ett svårt ämne att undervisa i som framtida lärare eftersom att det redan är ett ämne som majoriteten väljer bort när det kommer till livet utanför skolan.

Lövheim och Bromander (2012) kom fram till resultatet att det finns en låg grad av religiös aktivitet bland unga utifrån undersökningar som gjorts. Författarna presenterar att anledningen är att den yngre generationen har intresserat sig för det spirituella istället vilket har påverkat dagens befolkning. Det verkar som att den yngre generationen tycker att det är intressant och spännande med livsfrågor för det anses vara ett spännande ämne och många uppskattar att diskutera om det. Det är intressant hur majoriteten tycker om att diskutera livsfrågor och spirituella fenomen om man framför det med de begreppen men när man använder termen religion är det något som många inte anser sig vilja ha en åsikt om eller liknande. Det jag menar är att när man ställer en fråga som är kopplat till livet eller något spirituellt fenomen är många intresserade av att dela med sig sina åsikter och tankar men när det kommer till ämnen som är kopplade till religion som också innebär en typ av tro är det många som drar sig undan. Min slutsats av detta är att det är den bristande kunnigheten inom kristendomen och religion allmänt som tillför att människor drar sig undan diskussioner när det kommer till ämnen som är kopplade till religion. Spirituella fenomen och livsfrågor anser jag vara ämnen kopplade till religion men begreppet religion är i många sammanhang känsloladdat vilket kan leda till att många backar när det kommer till diskussioner i samband med det temat. Detta kan även ha och göra med Klingenberg (Lövheim & Bromander, 2012) resultat att religion eventuellt kan vara en faktor som leder till negativa attityder i samhället som resulterar i att människor tar avstånd från både varandra och religion. Min tanke är att exempelvis händelser på nyheterna som på något vis är kopplade till religion är dem nyheterna som uppmärksammas mer än andra

vilket leder till att religion anses vara något illa i dessa sammanhang. Slutsatserna av studierna indikerar att medias val att visa företrädesvis negativa händelser i förhållande till religion resulterar i att media visar en slags försämrade bild av religioner. På grund av detta vill jag anta att det är därför många i Sverige hellre tar avstånd från kristendomen för att befolkningen förknippar religion som de ser i media med något negativt.

5.2 Orsaker till sekulariseringen i Sverige

Enligt statsvetaren Magnus Hagevi (2012) har den ökade sekulariseringen skett främst under 1970-talet då kristendomsundervisningen byttes ut till en icke-konfessionell religionsundervisning. Hagevi (2012) förklarade att detta resulterar i att dop, bröllop och konfirmationer minskar och minskade redan på den tiden och att detta har varit en anledning till den sekularisering som format Sverige. Något som kan diskuteras är varför dop, bröllop och konfirmationer minskade i samband med att religionsundervisningen förändrades i skolor men min tanke är invandringen som påverkade Sverige att ta de beslut som gjorde att Sverige blev mer sekulariserat på grund av den mångfald som höll på att ske redan då. Jag anser att det är intressant att religionsundervisningen i skolan som byttes ut till en icke-konfessionell undervisning bidrog redan då till att kristna ritualer minskade. Därför är min slutsats att skolan är viktig eftersom att det sker stora förändringar i samhället när undervisningen i skolan förändras. Det är också viktigt att påpeka att alla typer av förändringar som sker i skolan behöver nödvändigtvis inte bidra till att det sker en förändring i samhället men i många fall är det fallet. Den äldre befolkningen har enligt litteraturen mer kunskap om kristendomen och har även tagit med sig värderingar ifrån den i och med att de äldre svenskarna levde under den tiden skolan hade kristendomsundervisning. Majoriteten av den yngre befolkningen har som sagt inte lika stor kunskap om kristendomen i Sverige och det kan ha att göra med att undervisningen är icke-konfessionell i skolan och därför är min slutsats att det bidrar till att eleverna inte har möjlighet att gå in på djupet inom kristendom. Däremot anser jag att en icke-konfessionell undervisning inom religionskunskap är nyttigare på grund av att det finns många nationaliteter i Sverige och det är viktigt att åtminstone ha lite kunskap om fler religioner än att ha mycket kunskaper inom endast en religion med tanke på hur landet ser ut idag.

Halldorf (2018) skriver att forskare diskuterade varför modernitet och religion inte kan förekomma tillsammans som grundade sig i sekulariseringsteorin. Forskare diskuterade endast varför det var så, inte om det i själva verket var sant och därför antar Halldorf (2018) att

människorna som levde under den påbörjade moderniteten inte var i behov av Gud lika mycket. Halldorf (2018) nämner forskare som endast uppmärksammade förändringar i samhället, men för att en förändring ska ske behöver människor påverkas och därmed påverka samhället till en förändring. I detta fall har alltså sekulariseringstesen som forskare argumenterat om bidragit till att människors inställning och tankesätt gällande religion har påverkats vilket har lett till en förändring i samhället. Att människor drar sig undan samtal som handlar om ämnen som är kopplade till religion och liknande visar på att det är människorna som stegvis fortsätter leda sekulariseringen i den riktningen och det är på detta viset sociologer exempelvis forskar och undersöker om förändringarna i samhället. Enligt Halldorf (2018) har forskare studerat varför människor inte var i behov av Gud istället för att faktiskt ifrågasätta om det i själva verket var så. Varför människor inte är i behov av Gud är endast ett svagt påstående enligt mig eftersom religion kan vara privat och behöver inte alltid visas mycket utåt för att människor ska ha rätten att dra den slutsatsen. Enligt all litteratur jag har använt har moderniteten bidragit till att kristendomen i Sverige har hamnat på ett privat plan i livet och därför anser jag att en undersökning på varför modernitet och religion inte kan förekomma tillsammans är problematisk. Det är problematiskt för att forskare då har hoppat över ett stort steg som i detta fall skulle vara OM det i själva verket är sant. Jag grundar min slutsats på att sekulariseringen är något som har förändrat samhället och själva mentaliteten i Sverige på grund av exempelvis invandring och politik vilket innebär att ens personliga tro och religion har hamnat på ett privat plan som man inte delar med alla. Därför har sekulariseringen blivit en orsak till varför människor anser att modernitet och religion inte kan gå ihop. Min slutsats är att bara för att människor väljer att inte öppna upp sina tankar och åsikter kring sin tro i Sverige betyder det inte att religion och modernitet inte kan gå ihop.

Var i Sverige en bor är också något som också har påverkat sekulariseringen på grund av den skillnaden som finns beroende på var en bor. Thurfjell (2015) förklarade att utbudsteorin innebär att människor blir styrda av utbud och efterfrågan och att det är lika viktigt inom religion. Thurfjell (2018) hävdar alltså att ett ökat utbud av religion leder till ökad religiös aktivitet och detta inträffar om det finns religioner omkring som bidrar till att ens egna tro och religion stärks. Hagevi (2012) menar att den omgivningen man befinner sig i påverkar religionens roll och att det finns skillnad mellan relativt religiösa områden i landet och sekulariserade områden. Det betyder att i ett sekulärt område i Sverige är den religiösa aktiviteten och engagemanget väldigt låg jämfört med ett område där många människor som anser sig vara religiösa bor. Jag anser att dessa resultat visar på att det finns många områden

exempelvis storstadsförorter eller förorter allmänt oftast ligger på en hög nivå vad gäller religiositet på grund av att det oftast är många nationaliteter på ett och samma ställe vilket leder till att religionen stärks, precis som Thurfjell (2015) beskriver. Min slutsats i detta är att områden som anses vara mer sekulärt än andra områden inte behöver betyda att invånarna har ett mindre engagemang vad gäller religiositet, det kan möjligtvis innebära att svenskarna i sådana områden håller religionen på ett privat plan och visar det inte lika mycket. Däremot om dessa personer befinner sig på en plats som ligger på en hög nivå av religiositet hade det möjligtvis varit lättare att vara tydligare med sitt engagemang och aktivitet kring religion.

5.3 Är Sverige på väg att bli mer religiöst trots sekulariseringen?

Trots att det sägs att sekulariseringsteorin innebär att religion och modernitet inte går ihop finns det mycket som visar på att svenskarnas förhållande till kristendomen inte alls har dött ut och aldrig kommer att göra som vissa forskare påstår. Det finns en beräkning på att nästan hälften av Sveriges befolkning tror på någon slags högre makt och dessa siffror ligger näst högst i Europa (Halldorf, 2018) vilket innebär att svenskar inte är så långt ifrån religionen som man kan tro. Halldorfs (2018) resultat visar att svenskars förhållande till religiositet överhuvudtaget är stabilt på grund av denna beräkning nämnd ovan och därför är slutsatsen enligt Halldorf (2018) att svenskars förhållande till religion är individuell och att det är därför många i landet inte kallar sig kristna. Slutsatsen av dessa resultat är att många svenskar inte anser sig vara kristna på grund av att de möjligtvis inte utövar sin tro på det sättet och känner därför inte att det är rättvist att kalla sig för kristna. Ytterligare en tanke jag har gällande detta grundar sig i att jag ursprungligen kommer från ett annat land där tron och nationalitet är väldigt viktig för befolkningen som resulterar i att religion är en del av livet som man är väldigt öppen med. Detta är på grund av att människorna i gamla Jugoslavien är mycket öppna med i stort sett allt vilket bidrar till att religion och tro är något som de flesta invånare är stolta över. Den mentaliteten finns inte i Sverige och därför drar jag slutsatsen att det är på grund av mentaliteten i Sverige som kristendomen inte är lika synlig som i andra delar av världen. Att kristendomen inte är lika synlig i dag på grund av sekulariseringen betyder inte att den har gått förlorad i landet därför är min slutsats att kristendomen i Sverige är individuellt och har ingen anledning att visa upp sig på samma sätt som förr på grund av den mångfald som finns. Detta styrks även av Thurfjell (2015) som hävdar att kristendomen i Sverige trots allt har något slags inflytande och att det till och med är tydligt eftersom att det sänds gudstjänster och helgmålsböner på tv och radio. Att

tron i Sverige är mer individuell nu stödjer även Furseth och Repstad (2016) som hävdar att modernisering inte betyder att religion har tynat bort utan snarare förstärkts på grund av att religionen har tappat sin roll i samhällsutvecklingen. Det verkar alltså som att religion är en viktig roll för det individuella och att folk söker sig till en kollektiv tro är med hjälp av sociala relationer och det kommer aldrig att försvinna.

Lövheim och Bromander (2012) kom fram till att det trots allt finns många unga svenskar som känner en oro och brist på någon typ av delaktighet i samhället. En reflektion är att detta möjligtvis oroar de äldre svenskarna på grund av att det är enklare att rekrytera den yngre generationen till olika sekter och församlingar som eventuellt kan vara något extremt som egentligen inte var det som ungdomarna sökte. Problemet enligt mig är bara att den yngre generationen vill ha en plats i samhället och att omringa sig runt människor som tycker och tänker samma som en själv gällande religion skapar en trygghet eftersom att många ungdomar i Sverige har en känsla av behovet att tillhöra en gemenskap. Min slutsats av detta är att sekulariseringen har tillfört att många av den yngre befolkningen saknar en slags gemenskap och trygghet vilket leder till att de söker sig till något som de anser passa de bäst. Det är ändå viktigt att påpeka att detta inte behöver vara något negativt, det kan vara positivt att utbudet av religioner i Sverige är stort eftersom att det ger människorna en chans att välja exakt vad de anser passa en själv. Klingenberg (2012) och Thurfjell (2015) anser båda två att religiositeten vad gäller kristendomen endast kommer förändras på grund av attitydförändringar och utvecklingar som sker i landet som innebär att kristendomen inte kommer försvinna på det sättet som sekulariseringsteorin visar på. Detta resulterar i som tidigare nämnt att religion allmänt kan vara något positivt på grund av det skapar en gemenskap och trygghet.

Slutsatsen enligt Sjöborg (2012) är att sekulariseringen leder till att det är färre som deltar vid regelbundna gudstjänster men detta kan vara ett tecken på att det tillhör privatlivet. Enligt Thurfjell (2015) finns det forskare som konstaterat att kristendomens synlighet har ökat på grund av att det fortfarande finns en stor mängd betalande kyrkomedlemmar. Enligt Svenska kyrkan (2018) hade Sverige 57,7 procent betalande kyrkomedlemmar år 2018 vilket nästan har halverats om det jämförs med siffrorna under 1970-talet då siffrorna låg på 95 procent.

REFERENSLISTA

European Commission Directorate General Research. (2005). 'Social values, Science and Technology'. Special Eurobarometer 225 Hämtad 2019-08-15 från http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_225_report_en.pdf

Furseth, I. & Repstad, P. (2005). *Religionssociologi: en introduktion*. (1. Uppl.) Malmö: Liber.

Giddens, A. & Sutton, P.W. (2014). *Sociologi*. (5., rev. och uppdaterade uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Hagevi, M. (2012). Är religion och politik skilda världar för svenska ungdomar? I M. Lövheim och J. Bromander (Red.), *Religion som resurs: existentiella frågor och värderingar i unga svenskars liv* (s. 183–214). Skellefteå: Artos.

Halldorf, J. (2018). *Gud: återkomsten*. [Örebro]: Libris.

Holme, I.M. & Solvang, B.K. (1997). *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. (2., [rev. och utök.] uppl.) Lund: Studentlitteratur

Lövheim, M. & Bromander, J. (2012). *Religion som resurs: existentiella frågor och värderingar i unga svenskars liv*. Skellefteå: Artos.

Nationalencyklopedin. (U.å). Religion. Hämtad 2019-09-04: <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/religion>

Schensul, J.J. (2011). Methodology, Methods, and Tools in Qualitative Research. In S.D. Lapan, M.T. Quartaroli & F.J. Riemer (Eds.), *Qualitative Research an Introduction to Methods and Designs*. San Francisco, Calif.: Jossey-Bass. [Elektronisk Resurs] Hämtad 2019-08-28: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/jonhh-ebooks/reader.action?docID=817325>

Sigurdson, O. (2009). *Det postsekulära tillståndet: religion, modernitet, politik*. Göteborg: Glänta produktion.

Svenska kyrkan. (2018). *Medlemmar Svenska kyrkan 1972-2018*. Hämtad 2019-08-15 från <https://www.svenskakyrkan.se/filer/Medlemmar-Svenska-kyrkan-1972-2018.pdf>

Thurfjell, D. (2016). *Det gudlösa folket: de postkristna svenskarna och religionen*. ([Ny utg.]). Stockholm: Molin & Sorgenfrei.